

Brev till Medlemmarna i Heidenstamsällskapet, juni 2022 (2 sidor), från Håkan Jaldung, ordförande.

Månaderna maj – augusti är en intensiv period i Heidenstamsällskapets verksamhet.

Den 17 maj genomfördes "Heidenstamsällskapets Övralidsdag". Ansvarig för genomförandet var styrelseledamoten Lars Åkerström. Ett fullödigt program erbjöds. Programbladet med närmare detaljer om program, medverkande med mera, kommer att arkiveras på vår hemsida under fliken Sällskapet under en ny kategori, 10 Genomförda program.

Ett stort tack till alla medverkande och till föreståndaren på Övralid, Per-Gunnar Andersson, för positivt samarbete!

Den 11 juni genomförs ytterligare en vandring i Heidenstams fotspår, [klicka här](#) för detaljprogram. Vi samlas, medlemmar, våra vänner och andra intresserade, vid Örberga kyrka kl. 11 00 för korta och lätta vandringar vid Örberga och Nässja under ledning av medlemmarna Fredrik, Elisabeth och Magnus Vahlquist.

Årsmötet genomförs som vanligt den 6 juli i gamla småskolan i Nykyrka, nära Övralid. Kallelse till årsmötet utskickas till medlemmarna i början av juni. Förslag till justeringar i stadgarna kommer bland annat att behandlas av årsmötet. Föreläsare på vårt Sommarmöte, timman innan årsmötet, kommer att vara ordföranden i Folke Dahlberg Sällskapet, Jonas Modig, som också är medlem i vårt sällskap.

Jag vill också passa på att påminna om att Vernerdagen anordnas i Olshammars kyrka den 17 augusti. Sång och musik! Närmare uppgifter om Vernerdagen kommer att presenteras vid årsmötet.

Så åter till vandringen den 11 juni. Vi kommer bland annat att besöka Nässja kyrka och domarring. Vid Nässja domarring höll Heidenstam ett tal till ungdomen under "midsommarkvällen" år 1908. Vid tryck uppgavs talet vara "*Upptecknat ur minnet*".

Heidenstam höll vid många tillfällen tal till ungdomen, tal som senare har tryckts för vidare läsning. Utöver talet vid Nässja domarring kan bland annat nämnas talen vid studenternas vårfest i Uppsala 1901, till Södermanlands-Närkes nation 1901, till Lunds studenter vid Tegnérsfesten 1905, till Uppsala studenter vid Linnéfesten 1907, ett midsommartal till ungdom på Mösseberg 1907, vid ungdomsmötet på Omberg 1908, till ungdomarna vid Stockholms högskolas invigning den 7 december 1909, till studenterna på Grand hotell den 14 februari 1914, i Uppsala den 12 och 13 mars 1914, vid det nordiska studentmötet i Oslo 1925 och från Övralid till Östgöta nation i Uppsala 1932.

Kanske har ni tillfälle och tid att läsa talet vid Nässja domarring i Heidenstams bok *Dagar och händelser* från 1909. Boken innehåller tal, inlägg och fantasier. I Allan Ranius bibliografi (här kallad Ranius) har den boken nummer 286.

I *Heidenstam Samlade skrifter Dagar och händelser* från år 1919 ingår talet i Nässja (Ranius nr 614). Talet vid domarringen ingår även i boken *Uppsatser, tal och fantasier*, utgiven 1929 (Ranius nr 797). Heidenstamsällskapet gav år 1986 ut en liten skrift med talet i Nässja (Ranius nr 1924). Den skriften passar bra att läsa om.

I *Verner von Heidenstams samlade verk*, utgivna år 1944 av Kate Bang och Fredrik Böök, Sjuttonde delen, *Dagar och händelser*, sidorna 53–56, ingår talet vid Nässja domarring (Ranius nr 1197).

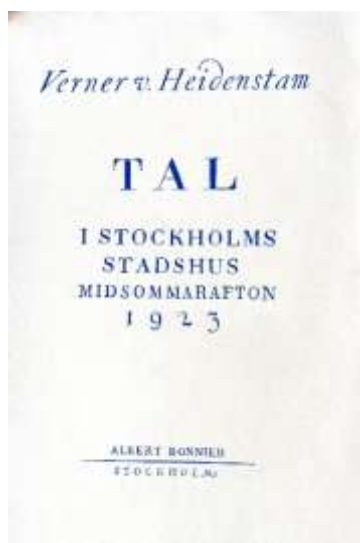
Bakgrunden till talet var att Östgöta nation firade avslutningen av en hembygdkurs i Vadstena med en utflykt till Nässja domarring den 23 juni 1908. Heidenstam höll talet i domarringen klockan 20. Vid vår vandring kommer talet att lyftas fram. Innehåll? Här citeras:

Från inledningen: *Nog säger oss skymningen, att natten redan faller på, men ingen vill sova. Jag tror närapå, att de höga domarstenarna, som i årtusen stått här i sin stumma ring i natt yroaket slå upp ögonen under sin grå mossa.*

Från avslutningen: *Åren ha vingar, tunga kråkoingar, lätta fjärilsoingar, men alltid, alltid vingar. När ni har gått så pass många steg på livets trappa som jag, skola ni förskräckas över, att dagarna bli allt kortare, att ni ingenting hinna, att ni bara stå vid början.*

Kate Bang och Fredrik Böök skriver att talen på Omberg och i domarringen i Nässja visar "hur Folkungaträdets diktare var bergtagen av historiska stämningar och det förflutnas mystik". Han sökte den "harmoniska och försonande syntesen".

Det finns några böcker av Heidenstam som väl inte tillhör hans mest lästa och omtalade böcker. Jag tänker då på böckerna *Tankar och teckningar* från år 1899, ovannämnda *Dagar och händelser* från 1909 samt texterna i *Tankar och utkast* som finns tryckta i *Verner von Heidenstams samlade verk* utgivna år 1944. Många av Heidenstams tankar och reflexioner om etiska, filosofiska, religiösa, historiska och politiska frågor, liksom om hans personliga funderingar kring livet och döden, framgår i dessa verk.

Slutsats: Vi bör nog avsätta mer tid för ingående läsning av personen Heidenstams tankar och funderingar. Och hans tal.

Hans tal i Stockholms stadshus på midsommarafton år 1923 blir en bra början.

Talet trycktes i 1600 ex. av Bonniers i ett vackert häfte som hålls samman med en gul snodd. Priset var då 15 öre. Mitt eget häfte har ingått i Elsa Lindholms boksamling. Häftet köptes för 30 kr i ett antikvariat i Stockholm för ett antal år sedan.

Vi ses framöver!